

Den 10. september – Gråsten

Gråstenstien.

Vi skal i dag vandre ad Gråstenstien. Den længste vandretur på turen er på ca. 9 km.

Vi holder rigtig mange pauser på turen, så jeg tror, at de fleste kan være med. Vi bryder turen op i 3 vandreruter.

3 km. for de, som ikke kan gå så langt.

7 km. for de godt gående.

9 km. for de hårde vandrere.

Vi får set lidt af Gråsten og havnen. Vi kommer gennem noget af Gråstenskovene, og besøger Slottet og slotshaven med de flotte blomsteranlæg. Vi slutter alle vandreturen ved slottet kl. ca. 13.30.

I har fået udleveret madpakke og drikkevarer til jeres frokost. Den fortærer I, når I har en passende pause.

Fiskenæs.

Vi kommer nu til Fiskenæs.

Fiskenæs er et stort oplevelse- og feriecenter, som blev opført for ca. 10 år siden. Her er ferieboliger, vandland og velfærdsbygninger, restaurant, spiseplasser, bålpladser. Kort sagt alt, hvad der skal være for at holde en god ferie.

Fiskenæs har sin egen lystbådehavn, så der er også tænkt på det sejlene folk.

Vi kan måske se nogle af aktiviteterne ved Fiskenæs.

Vi vandrer videre mod Gråsten Havn, langs Bryggen, Toldbodsgade og langs bugten.

Her skal i lægge mærke til det fantastiske nye byggeri med havnebad, kanaler og flotte Havnepromenade.

Her mødes vi med dem, der gik den korte rute.

Nybøl Nor.

Vi har vandret ad en flot, lige alle`, som ender ved en tunnel under kongevejen. Videre forbi nogle søer, hvor den største hedder Østersøen. Her står tit en fiskehejre og venter på et bytte.

Vi kom gennem skoven, som hedder Nederstjernen, og står her ved Nybøl Nor, en fjord øst for Gråsten. Den er næsten en sø, men den er forbunden med Flensborg Fjord ved det smalle Egersund.

Den trugformede bassin er indtil 8 m. dyb og blev dannet under istiden af en kæmpemæssig dødis klump i en is sø. De fleste af bredderne består af issø-ler, og danner grundlag for en stor teglproduktion. Seks teglværker ligger stadig ved den østlige bred, de kendteste er Egersund Tegl og Pedersen Tegl.

Vi kan tydelig se produktionsbygninger på den anden side.

Nybøl Nor er udpeget til fuglebeskyttelsesområde for at beskytte trækfugle som troldand, bjergand, hvinand m.v..

I sommerperioden er stedet meget eftertragtet at besøge for lystsejlere.

Når vi kigger mod syd kan vi se Egersund og Broagerland. Hvis vi kravlede op i træer, kan vi se Flensborg Fjord og Tyskland på den anden side af Broagerland.

Vi vandrer videre herfra langs bredden af Nybøl Nor.

Gråsten Havn og Sildekule.

Bugten her hedder Sildekule. Her inde i bugten ligger Kong Kristian 10. s gigthospital.

Dvs. lå. Det flyttede til Sønderborg i 2019 Gråsten er meget kendt for sit gigthospital.

På vores vandring i bugten kommer vi forbi nye boligområder med flotte anlæg og små bådebroer. Her står også en kendt Cronhammer skulptur. Den hedder Pergola.

Vi vandrer videre ad Sildekullestien og Gråstenstien over den store vej og under banen gennem en mørk tunnel.

Vi kommer til Gottes Grube. I Gottes Grube venter os en intens naturoplevelse. Den lille dybe kløft med tæt krat har en rislende bæk, Hundsbjerg Bæk, der snor sig gennem den vildtvoksende skov. Her er der lavet broer og trapper, så det er muligt at opleve naturen helt tæt på. Vi skal vandre forsigtig på de smalle skovstier.

Seværdigheder i Gråstenskoven.

Vi vandrer videre i skoven. Her er mange seværdigheder, men vi ser kun nogle af dem.

Vi kommer i nærheden af Kejserstenen. Kejser Wilhelm Den Anden af Tyskland var svoger til hertug Ernst Gynther, som var den sidste hertug af Augustenborg. Stenen er sat til minde om en jagt, som Kejseren deltog i.

Vi kommer forbi et område, hvor Sørøver Alf er begravet. Han huserede på egnen i 1200-tallet. Dengang kunne man sejle ind til bredden ved skovkanten, og han gravede alle sine skatte ned i skoven. Mange har ledt efter skattene, men forgæves. Hvert år arrangeres jagt efter hans gravsted og de nedgravede skatte.

Vi kommer forbi Karpedambruget. De Hertugelige Karpedambrug blev anlagt af hertugen af Augustenborg i 1800-tallet. Karpedambruget er stadig aktiv og bliver drevet efter gammeldags mønster. Man kan købe karper i december måned.

Vi ser Slotssøen og Slottet på afstand på vores tur gennem skoven.

Vi går glip af mange ting i skoven som Langdysser, Hingstgavl naturskov, Hertugstenen, Margrethe Søen, Tyrkiske Telt, Galgebakken m.m.

Dyrehaven.

Vi har nu passeret Ravensbjergvej og kommer til dyrhaven. Dyrhaven er en del af et stort skovområde her ved Gråsten på ca. 700 ha. og er et Natura 2000 område.

Skoven vokser ikke så vildt her som i Gottes Grube, men den får lov til at vokse naturnært. Her står bøgetræerne så tæt på bækken, at rødderne skylles fri, så nogle af træerne ligesom "står på stylder". Enkelte træer er væltet og får lov at ligge til ære for spætter og mejser.

Flere steder er der skåret spændende træfigurer ud, og her ved indgangen til skoven er en hornugle.

Landskabet er præget af dybe smeltevandsdale fra istiden, som giver et spændende og stærkt kuperet landskab.

Skoven byder på mange oplevelser i form af meget varieret dyr- og planteliv, mange fortidsminder, rislende bække samt moser og søer.

Skoven og slottet har været ejet af hertugerne på Gråsten Slot, men blev overtaget af staten i 1921.

Der er ikke mindre end 5 forskellige vandreruter i Gråstenskovede, og vi vandrer lidt på 2 af dem.

Vi holder spisepause inden i skoven.

Syvstjernen.

Vi er kommet til Økobasen Syvstjernen, her holder vi pause. Syvstjernen har syv shelters, hvor ca. 40 personer kan overnatte. Hytterne ligger omkring en bålplads med bænke, og der er et naturtoilet i nærheden.

Pladsen er en lejrplads og bruges af større grupper især inden for skoler og børneinstitutioner.

Brug af pladsen kræver, at man reserverer plads ved Naturstyrelsen. Det har vi gjort.

Der er ikke adgang til vand, så det må medbringes hjemmefra. Man må ikke køre herind med bil.

Omkring Syvstjernen er der ud af gamle træer og stubbe en række dyr og figurer. Nogle er gemt lidt væk fra veje og stier, andre går man lige forbi.

Når man har reserveret Syvstjernen, må man lave forskellige aktiviteter, som ellers kræver særlig tilladelse. Man kan lave løb med poster, klatre i træer, grave huller, lave bål, bygge tovbroer og lave huler. Man må også lave tømmerflåder og sejle, men kun på Benedikte Sø. Her må man også bade.

Ud over denne sø er her også Ingrid Sø, Anne Marie Sø og Margrethe Sø, som er den største af søerne.

Gråsten Slotshave.

Her svungne stier, store plæner, skovpartier, søer og blomsterbede, som er helt enestående. Slotshaven bærer præg af Dronning Ingrid's store kærlighed for blomster. Her findes et utal af arter og farver, og en række af planterne er hjembragt af Dronning Ingrid.

Ikke mindst staudebedene giver et fantastisk indtryk med deres farverigdom. Bedene er placeret forskellige steder i haven og er meget forskellige. Også de mange forskellige slags roser kendetegner Gråsten Slotshave.

Gråsten Æbler har fået sit navn efter slottet, og vi kommer også forbi en gruppe æbletræer.

Efter Dronning Ingrid's død, har Dronning Margrethe overtaget slottet, og kongefamilien holder hver sommer ferie her.

Vi kommer forbi billeddammen. Navnet har det, fordi slottet spejler sig smukt i vandoverfladen.

Vi kommer også til Det Lille Hus. Her er en lille have, hvor prinser og prinsesser har leget om sommeren.

Haven er lukket for publikum. Vi kan dog nemt kaste et på haven med farvestrålende blomsterbede og en lille rosenbed foran indgangen. Bedene er omgivet af lavendler.

Huset var oprindeligt gartnerbolig.

Vi må på vores vandretur ikke glemme tennisbanen med det Spændende tennisbanehus, som blev skænket til Magrethe og Henrik som bryllupsgave. Vi skal også se springvands bassiner. Vandet springer på en stor muslingeskal, som er en gave til Dronning Ingrid fra Fru Bitten Clausen.

Gråsten Slot og Slotskirke.

Gråsten Slot er Sønderjyllands perle Oprindeligt lå her i 1500-tallet et lille jagtslot. Det nedbrændte imidlertid. Kort før år 1700 byggede Storkansler Frederik Ahlefeldt et vældigt barokslot. Det brændte i 1757, det eneste, der blev reddet var slotskirken.

Det nuværende slot stammer således fra 1759, hvor syd fløjen blev opført, og fra 1842, hvor midter bygningen blev bygget.

Slottet blev overtaget af staten, og forvaltes af Slots- og Ejendomsstyrelsen. I 1935 blev brugsretten overdraget til daværende Kronprins Frederik og Kronprinsesse Ingrid, Og især Dronning Ingrid har sat sit præg på slottet og omgivelserne.

Der er ikke offentlig adgang til slottets bygninger, og når kongefamilien har residens på slottet, er hele området lukket for offentligheden.

Dronning Margrethe og kongefamilien har senere taget over, og kronprinseparret og deres børn opholder sig også ofte her.

Der er fest i Sønderborg og Gråsten, når kongeskibet ankrer op, og kongefamilien ankommer.

Slotskirken er åben for besøgende, når kongefamilien ikke er på slottet, og den er et besøg værd. Allerede når man kommer til våbenhuset, overraskes man over adgangen til kirkerummet. Kirkerummet er et lyst langt og højt rum omkranset af pulpitur, belagt med bladguld. Loftet er opdelt i 3 cirkler med smukke dekorationer. Væggene er beklædt med malerier fra testamentet. Prædikestolen med himmel er et fantastisk syn.

Jeg kan blive ved. Vi kan desværre ikke se kirken, da den er optaget af bryllup.

Den Kongelige Køkkenhave.

Haven åbnede for publikum for et år siden efter en gennemgående reovering og omlægninger.

Det blev etableret ved et samarbejde mellem Slots- og Kulturstyrelsen og Sønderborg Kommune.

Det vil være slotshavens gartnere, der står for køkkenhaven i tæt samarbejde med Sønderborg Kommunes beskæftigelses tilbud "Væksthuset", som også vil stå for butiksdriften.

Når man har set de flotte bede med blomster og grønsager, kan man gå på opdagelse i drivhusene.

Hvis man har lyst, kan man besøge cafeen. Den har et udvalg af sandwich, kage og kaffe.

Det er ikke muligt at bestille bord, og fortæring er for egen regning.

Vores lille miniferie slutter her. For at komme tilbage til bilerne, går vi tilbage over vejen her, forbi søen hen til slottet, derfra til venstre mod syd til Slotsbakken. 200-300 m. nede ad Slotsbakken står vores biler.